

ЕУКОЙМАГ АГОМУГ ДОРТАМÆ ДÆР МА ЦИДÆР ЕУМÆЙАГ АМА ХЕВОЙНАГ КУ ФÆУУЙ!..

ХОСТИХЪОТИ ЗИНÆ (1937-1995), финсæг: «Нæ минкъий къона багъар кæнæн, нæ еугæнæг рæхис ма дехтæ кæнæн. Уæд тухгин уодзинан. Мах абони хузæн некад гъудæй нæ дзилли еудзийнадæ. Мах абони хузæн некад гъудæй не 'взаги, нæ культури, нæ зæрдити еудзийнадæ. Аемнифс ку нæ уæн, уæд исæфт æй нæ исонибон...» Мах, Иристони дзиллæ, байгъосдзинан ин æ фæдздурдмæ?..

НОМЕРÆН

**КАДИ АККАГÆН
ГЪАУАМА КАДÆ
КÆНÆН!..**

Уæхæн загъд сæргондæн хумæтæги нæ рахастан. Уæдта нæ хæццæ арази дæр исуодзинайтæ, уомæн æма нæ разæгъди адæймæгутæй, нæ адæмæн дæр æма нæ Иристонæн агъазиу хуæрзти ка бацудæй, зингæ арфиаг гъудæгутæй ка фескъуæлтхæй, уонæй берети нæмттæ ни иронхуати райзайунцæ. Сæ кой нерæнгæ ма уæддæр еуцæйбæрцæдæр райгъусуй, фал рацæудзæнæй рæстæгутæ æма уони туххæй зонгæ дæр некебал неци кæндзæнæй. Аема е ба уотид гъулæггаг нæй, фал æй тæрегъæддаг... Уомæн æма уомæй нæхе уодварни æгъдауæй мæгурдæр кæнæн. Еци адæймæгутти ку нæ имисæн, сæ цардигъдауи алæмæтдзийнæдтæ ку зонæн æма сæ ку нæ фæнзæн, уæд нæ размæцуд уодзæнæй мæйдари æнæ цирагъæй цæуни хузæн.

Аема нин зæрдæбæлдæруйнаг имисуйнаг ка 'й, уонæй еу æй Фæрниати Солтийи фурт Къоста (Фæрнион) дæр. Ханси мæйи дуккаг бони æ райгурдбæл исæнхæст æй финддæс æма фондзинсæй anzi (1908-1937). Аема уой фæдбæл ести аккаг мадзæлттæ арæзт æрцудæй, уæддæр ести хузи æ рохс ном имист æрцудæй?.. Неци...

Мах æй нæхецæн ихæсбæл банимадтан, кæд æрæгиу æй, уæддæр æй æрмисун. Аема мухур кæнæн (6-7-аг фæрстæбæл) зундгонд юрист Тебиати Юрийи (гъулæггагæн, е дæр абони не 'хсæн нæбал æй... Рохсаг уæд...) финст уац. АЕ рæстæги е агъазиу куст бакодта, Фæрниони царди хабæрттæй æгириддæр зундгонд ка нæ адтæй, уони исбæлвурд кæнунбæл.

Цидæр æй, уæддæр нæ номдзуд финсæг Фæрниати Къостай номерæнæн арæзт цæуй еуæй-еу мадзæлттæ. Зæгъæн, Дзæуæгигъæуи ци хæдзари цардæй, уой фарсбæл ин 2020 anzi августу æвæрд æрцудæй къæйдорæй конд мемориалон фæйнæг.

Цæун райдæдта 1993 anzi мартъий

0+

Диггорæ

№42 (913) 2023 anzi 8 ноябрь – геуæргобай мæйæ

Аргъ 1 туман

**Владимир ПУТИН:
«УÆРÆСЕ АЛКÆДДÆР АДТÆЙ,
ÆЙ АМА УОДЗÆНÆЙ ТУХГИН!..»**

Уæрæсей дзиллæ цитгингæнæн мадзæлттæй исбæрæг кодтонцæ адæмон еудзийнади Бон. Аци бæрæгбонæн æ ахедундзийнадæ бæрæг даруй уомæй, æма нæ Фидибæсти сæрбæлтау нæ адæм цæйбæрцæбæл æмвæндæ-æмзундæй фæййархайунцæ цийфæнди уавæрти дæр. АЕ еци разæнгарддзийнадæ бæрæг æй абони дæр, дуйней кæцидæр паддзахæдти фудзæрдæ разамунд Уæрæсей нихмæ аллихузон мæнгарддзийнæдтæ

æма знаггадæ ку аразунцæ, уæд. Фал сæ сонт миутæй неци рауайдзæнæй – нæ бæсти еугур адæмихæттитæ нæ уæхæн фудголгæн алкæддæр карз нихкъуæрд лæвардтонцæ, дæттунцæ æма дæтдзæнæнцæ.

Уомæн æнæ уотæ уæн дæр нæййес... Уой фæдбæл адæмон еудзийнади Бони размæ фæдарæй загъта нæ бæсти Президент **Владимир Путин**. АЕ радзубанди ин мухур кæнæн 4-аг фарсбæл.

ДЗИЛЛОН БАЙГЪУСТИТÆ

Республикæ Цæгат Иристон-Аланий Парламент, фæсауонмæ хузи, «РЦИ-Аланий 2024 æма 2026 æнзти республикон бюджети туххæй» законни проекти фæдбæл кæнуй дзиллон байгъуститæ. Æ хæццæ базонгæ уæн ес Республикæ Цæгат Иристон-Аланий Парламенти сæрмагонд сайты, информаций-телекоммуникацион хизæ «Интернет»-и: parlament.alania.gov.ru. Дзиллон байгъустити иуонгтæ исун сæ бон æй республики цæргутæн, Парламенти депутаттæн, республики æма федералон нисанеуæги паддзахадон хецауади оргæнти косгутæн, бунæттон хеунаффæйади минæвæрттæн, æхсæнади косгутæн. Проекти туххæй сæ гъудитæ æма фæндитæ финстæги хузи бадæттæн ес 17 ноябри уæнгæ уæхæн адресбæл: РЦИ-Алани, Дзæуæгигъæу, Сæребары фæзæ, 1-аг хæдзарæ кенæ электронон почтамæ: komitet_budjet@mail.ru.

ГЪÆУОН ХÆДЗАРАДИ РАЙРÆЗТ

Мæздæги райони æн-тæстгинæй архайуицæ сæнæфсери кустадæ нæуæгæй рапарахат кæнунбæл. Бæлвурдæй ба – компани «Виноградарь Кавказа» ци проект бацæттæ кодта, уой царди рауадзунбæл. Уоми нисангонд куститæ кæронмæ æнхæстгонд æрцæудзæнæнцæ 2028 анзмæ. Сæнæфсери фæзуæттæ ахæсдзæнæнцæ 2,5 мин гектари, анзи дæргъи ба уоми æрæмбурдгонд тиллæгæй уагъд цæудзæнæй 20 миллионей бæрцæ сæни æвгитæ. Нерæнгæ бал 230 гектареми арæзт æрцудæй сæнæфсери 525 мин къаццеуи. Фиццаг тиллæг гъæуама районцæ фондз анзей фæсте. Уæди уæнгæ ба гъæуама кæронмæ арæзт фæууа сæнæуадзæн завод дæр

КУЛЬТУРОН БАСТДЗИЙНÆДТÆ

Красноярски крайи райевгъудæй Цæгат Иристони культури Бон. Уоми ецирдигон дзиллæ бæлвурдæй базонгæ 'нцæ нæ адæми цардиуаги фæткитæ æма æгъдæутти, нæ фидтæлтиккон берæвæрсуг айивади хæццæ. Кадгин мадзали райдайæни æвдист æрцудæй Æлборти æнсувæрти æрмгустади туххæй цубурметражон кинонæвæ. Уой фæсте курдон æма зæрингурд Æлборти Аслан иуазуги базонгæ кодта скифаг тохæндзаумау аразæг æрмдæснити айивади хæццæ, равдиста син, æхе къохтæй е 'рмадзи ци дзæуæуттæ аразуй, уони. Изæри ба фусунтæн сæ арæхстдзийнадæ равдистонцæ нæ кафуги къуар. Зæгъун гъæуи уой дæр, æма Цæгат Иристони культури Бон арæзт цæуи алли анз дæр Красноярски крайи не 'мзæнхонти национ-культурон центр æма крайи адæмти хæлардзийнади хæдзарæ «Родина»-йи хъæппæрсæй.

ХАБÆРТТÆ. ЦАУТÆ. НИСАНТÆ.

Санкт-Петербурги æрæги ци сæрмагонд æмбурд арæзт æрцудæй, уой архайгунæ цитгин уавæри æрмистонцæ сосæггай æсгарæн кустгæнæг Советон Цæдеси паддзахадон æдасдзийнади Комитети фиццаг Сæйраг управлений хайади разамонæг Лохти Владимир æма Сæйраг æсгарæг управлений разамонæги раздæри фиццаг хуæдæйивæг, Советон Цæдеси Бæгъатæр, инæлар-болкъон Мамсура-ти Хаджи-Умари рохс нæмттæ.

Санатори «Иристон»-и фæзуати, 9-11ноябри арæзт æрцæудзæнæй фæсæвæди ахурадон форум «Хæлардзийнади академи». Архайдзæнæнцæ си 16-25-анздзуд лæхъуæнтæ æма кизгуттæ – бархеуонтæ æма фæсæвæди æхсæнадон организаци-ти минæвæрттæ.

Аци анзи дуккаг æмбеси Уæрæсей æфсади рæнгъитæмæ æрвист æрцæудзæнæй 120 мин адæймаги. Æфсадмæ æрветæн рæстæг аци хатт æргъæвд цæуи фæстæдæрмæ æма рахæсдзæнæй 1 ноябрæй 31 декабри уæнгæ.

Зундгонд америкаг мульткинони-вæ «Райæ æма фæстаг кæфхъундар» нæ маддæлон æвзагмæ æйивд æрцудæй Цæллаги Ибрагими финансон агъази фæрци. Аци гъуддаг исаразун туххæй райарфæ кæнун гъæуи арткъабазæ «The Lamp»-æн, бæлвурдæй ба Хъусати Дзерасæн, кинони хъай-тартти иронау ка «исдорун» кодта, еци фæсæвæдæн, уæдта Национ библиотеки бæстæзонæн хайади библиограф Тандути Людмилаæн, мульткинони-вæн премьерæ Национ киунугæдои 4 ноябри исаразун гъуддаги син ке фæй-йагъаз кодта, уой фæдбæл. Премери фæсте ба кинони-вæ фæззиндзæнæй интернет дæр. Еци проект нур косуй аст анзей бæрцæ. Уæдæй абони уæнгæ ирон æвзагмæ æйивд æрцудæй цалдæр мульткинони-вæ.

Уæрæсей устур этнографион диктант арæзт æрцæудзæнæй 3 – 8 ноябри. Уоми архайун сæ бон æй Цæгат Иристони цæргутæн дæр. Уой туххæй сæ гъæуи сæхе ниффинсун кæнун мадзали официалон сайты - <http://www.miretno.ru>. Аци мадзалаг æн нисан æй адæми этнографион зонундзийнæдтæ фæббæрзонддæр кæнун, уæдта æхсæнади æргом урухдæрæй раздахун, нæ бæсти адæмихæттити цардарæзти фæдбæл ци фарстатæ исæвзуруй, уонæмæ.

ТРЕВОГИ СОВРЕМЕННОГО МИРА

ОБРАЩЕНИЕ КООРДИНАЦИОННОГО ЦЕНТРА МУСУЛЬМАН СЕВЕРНОГО КАВКАЗА ПО СИТУАЦИИ В ПАЛЕСТИНЕ

В последние дни мир столкнулся с беспрецедентными атаками Израиля на мирных граждан Палестины, с попытками тотального уничтожения жителей сектора Газы, бомбардировками больниц и школ, перекрытием подачи электричества и питьевой воды. За несколько дней убито более 3000 и ранено более 10 000 человек. Каждую минуту продолжают погибать дети, женщины и старики. Все эти действия Израиля представляют собой государственный терроризм и геноцид.

Мы, муфтии Северного Кавказа, призываем ООН остановить геноцид жителей Палестины и принять все необходимые меры по реализации соответствующей резолюции ООН о «Мирном урегулировании вопроса о Палестине» и завершения

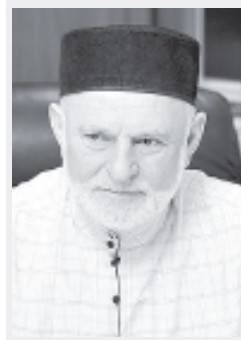
процесса создания палестинского государства. В случае отсутствия должной реакции ООН мусульмане всего мира будут вынуждены вмешаться в этот процесс. Уверены, что такое вмешательство будет иметь вынужденный и жесткий характер.

Мы уверены, что основной причиной данного конфликта является длительный застой в процессе ближневосточного урегулирования и деструктивные действия США и ряда так называемых западных стран, которые постоянно, необоснованно и даже преступно блокируют этот процесс.

В современном мире не может допускаться безнаказанное убийство мирного населения в угоду корыстным интересам лидеров некоторых западных стран. Лидеры этих государств, по сути, стали соучастниками террористических актов против гражданского населения, на их руках – кровь детей и других мирных граждан.

Мы также выражаем полную солидарность с Президентом Российской Федерации В.В. Путиным, который обозначил принципиальную позицию в пользу возобновления политического процесса с целью выхода на долгосрочное и справедливое решение палестинской проблемы на известной международно-правовой основе, которое предусматривало бы создание независимого палестинского государства, сосуществующего в мире и безопасности с Израилем.

МНЕНИЕ ПО ПОВОДУ

Хаджимурат ГАЦАЛОВ, муфтий Северной Осетии, член Президиума муфтиев России:

- Хочу сказать, что руководство нашей страны делает все возможное, чтобы прекратить насилие в Палестине и при этом не допустить третьей мировой войны. Сегодня для человечества ставка высока как никогда, потому что она может стать последней в его истории!

Не надо подливать масла в горящий на Ближнем Востоке огонь, многократно увеличивать зло, которое там творится и переносить все это в свой собственный дом! Именно на это и рассчитывают авторы этого конфликта, делать это – значит помогать им в осуществлении их сатанинских планов.

Наоборот, мы должны делать все, что в наших скромных силах, чтобы крепить оборонную и экономическую мощь своей

страны, единство ее многонационального и мультирелигиозного народа. Тогда мы будем защищены сами и сможем помочь слабым.

События в Палестине и Дагестане должны стать всем нам серьезным предупреждением и важным уроком. Насилие развязать легко, но крайне трудно его остановить и вытравить из памяти. Поэтому не надо доставать кинжал из ножен, если тебе не грозит непосредственная опасность! Худой мир лучше доброй ссоры, так говорят не только русские – об этом свидетельствует вся история человечества!

Если же говорить более предметно, то наше Духовное управление готово начать прием от добровольцев гуманитарных грузов и их передачу в сектор Газы. Мы ежедневно ждем всех желающих на службах в мечетях и в дни наших общественных мероприятий, которые анонсируем на своем сайте.

Малые добрые дела творят большие чудеса, а малое зло способно породить только еще большее. Выбирайте сторону добра!

ГÆНÆНТÆ ÆМА РАВГИТÆ

БЮДЖЕТИ ÆФТУЙÆГТÆ ФУЛДÆР КÆНУНЦÆ

Сæрмагонд тугъдон операций Цæгат Иристонæй ка архайуй, уонæн, уæдта сæ бийнонтæн дæр агъаз кæнун фæрæзнитæ фæффулдæр æнцæ 278 миллион сомей бæрцæ. Республики финансти министри ихæстæ рæстæгмæ æнхæстгæнæг **Олег Исаков** куд зæгъуй, уотемæй бюджети еци унаффæмæ гæсгæ бюджети æфтуйæгтæ исхæртдзæнæнцæ 50,2 миллиард сомемæ, хæрзтæ ба – 50,4 миллиард сомемæ, нæхъæртондзийнадæ исуодзæнæй 223 миллион сомемæ хæстæг. Еумæйагæй райсгæй хъалонти фæддонти фæрци æфтуйæгтæ фæффулдæр уодзæнæнцæ 2 миллиард сомей бæрцæ. Бæрæг зиннуй, акцизтæмæ гæсгæ æма сæнæ акцизтæмæ гæсгæ уæйæ кæнун æфтуйæгтæ ке исуодзæнæнцæ 855 миллион соми, бæгæни акцизтæмæ гæсгæ уæйæ кæнун æфтуйæгтæ ба – 800 миллион соми. Нефти продукттæ акцизтæмæ гæсгæ уæйæ кæнун æфтуйæгтæ ба фæффулдæр æнцæ 331,8 миллион сомей бæрцæ. Фулдæр кæнунцæ транспорти, æрдзон гъæздугдзийнæдти æма æндæр уæхæн æфтуйæгти бæрцитæ дæр.

СОЦИАЛОН АГЪАЗ САХЪАТ АДÆЙМÆГУТÆН

Анзи райдайæнæй фæстæмæ Уæрæсей Социалон фонди Цæгат Иристони хайади игъосункæнуинагмæ гæсгæ, аци анзи райдайæнæй фæстæмæ сахъатгун адæмæн нисангонд пенси нимæдзæ фæффулдæр æй æма хъæртуй 1667 сомей бæрцæмæ. Уой хæццæ сахъат адæми нæ багъудæй курдиæдтæ финсун. Сæ гæгъæдитæ конд æрцудæнцæ сахъатгун Федералон реестрæй æрбарвист бæрæггæнæнтæмæ гæсгæ.

Пенси иснисан кæнунæй уæлдай ма Социалон фонд аразуй сахъатгунтæн сæ социалон фæддонтæ фæдун гъуддæгунтæ дæр: куд æхцай фæрæз-нитæ фæдун, уотæ социалон лæггæдтæ, гъома, хуастæ æма медицинон агъаз, путевкитæ санаторитæмæ, уæдта электрикити лæвар цæуни барæ нисан кæнун.

Нæ республици Парламенти Сæрдар ТУСКЪАТИ Таймораз (галеуæрдигæй) Национ музейи равдисти хæццæ зонгæ кæнуй æ генералон директор ЦУЦИТИ Аслан.

НÆ ЕУГУРАДЕМОН ФАРНИ ХÆЗНАДÆНТÆ

Æцæгæйдæр, нæ еугур адæмон фарни хæзнадæнтæбæл банимай-ун æнгъезуй музейтæ – уомæн æма уонæми хъæбæр берæ рæстæгуйти дæргы бæстонæй æмбурдгонд æма æностæмæ гъæуайгонд цæунцæ нæ Фидибæсти цардвæндаги комкоммæ æвдесæнтæ. Æма айдагъ уоми нæй сæ алæмæти агъазиудзийнадæ – уони фадуеттæ айдагъ ахедгæ зонадон фæрæзнæ нæ 'нцæ, фал ма æгæрон æй æ гъомусадæ, дзилли алли фæлтæрти Райгурæн бæстæй сæрустур æма ибæл æновуд унбæл гъомбæлади.

Уомæ гæсгæ музейон гъуддæгмæ Цæгат Иристони зингæ æргом æздæхт цæуй. Уомæн берæ бæлвурд æвдесæнтæ 'рхæссæн ес. Зæгъæн, æрæги нæ республици Парламенти хъæппæресæй арæст æрцудæй сæрмагонд æмбурд, кæцими архайдтонцæ Парламенти совети иуонгæ, республици музейи разамонгутæ æма къабазæмæ бардарæг адæймæгутæ. Дзубанди си цудæй нæ музейтæ абони куд æма ци уавæрти косунцæ, циуавæр лухкæ-нуйнаг фарстатæ сæмæ ес, æма уони гъæугæ хузи райаразунæн циуавæр равгитæ æма гæнæнтæ ес, æма си кутæмæй ес хæдзардзинæй испайда кæнун, уобæл.

Парламенти Сæрдар Тускъати Таймораз, æмбурди райдайæни æ радзубандий баханхæ кодта:

– Музейтæ айдагъ гъæуай нæ кæнунцæ адæмтæн сæ истори, сæ хуæдхуздзийнадæ, фал ма 'нцæ гъомбæлади ахсгиаг фæрæзнæ. Махмæ, Цæгат Иристонмæ æрцæуæг адæмæн, нæ иуазгутæн нæ республици туххæй ци радзорæн æма син ци фæууинун кæнæн, уæхæн регионалон æма федералон нисанеуæги цæмæдесæг историон цæветонтæ нæмæ берæ ес. Цæгат Иристони музейи ирæзти сæйраг нисантæбæл æмбурди радзурдта республици культури министри хуæдæйæвæг Хъусати Зæлине. Куд фегъосун кодта, уотемæй нæмæ ес æстдæс музейи: æртæ си æнцæ пæддзахадон, æртиндæс филиалтæ, дууæ ба си æнцæ муниципалон. Уонæн сæ куст цæйбæрцæбæл ахедгæ æй, уой туххæй Хъусати Зæлине берæ нисанеуæгин дæнцитæ 'рхаста.

Зæгъæн, фарæ Уæрæсей Федераций адæмти культурон бунтæ багъæуай кæнуни анзи фæлгæти, æма Аланибæл исаргъуди 1100 анзи бæрæгбон бæрæг кæнгæй, республици арæст æрцудæй берæ зæрдæбæлдæруйнаг культурон мадзæлттæ, сæ еу – нæ республици

КУРУХОН ФÆДЗÆХСТ

Рабиндранат ТАГОР (1861-1941), индийаг финсæг, фило-соф: «Æнамонд æй, æ өвгъуд бæнтти тиллæг ка

нæ багъæуай кодта, еци адæмихатт, уомæн æма е фæффудевгед æй æ өвгъуд бæнттæй дæр æма абонæй дæр. Батаунæн имæ мугаг нæйæс æма мæгургори хизин райста, цæмæй судæй ма рамæла. Мах гъæуама нæ зæрдæбæл дарæн, æ историæй æнæ хай ка фæцæй, еци адæмтæй ке нæ ан, уой... Æндæр адæмти дæрдгун дзаумæуттæ æмбурд кæнун ходуйнаг æй, æма 'й гъæуама нæ сæрмæ ма хæссæн...»

арæст ке 'рцудæй Пæддзахадон Эрмитажи бæнттæ. Аци проекти фæлгæти Республикæ Цæгат Иристон æма Пæддзахадон Эрмитажи 'хсæн финст æрцудæй æмгустади бадзурд. Никки ба ма Пæддзахадон Эрмитажи агъазæй нæмæ байгон æй равдист «Алайнаг пæддзахи историон циртдзæвæнтæ».

Фæстаг рæстæгуйти туристон къабазæ нæ республици ке ирæзуй, уомæ гæсгæ, 2021 анзи хæццæ рабаргæй, зингæ фæффулдæр æнцæ экскурсити нимæдзæ дæр. Музейтæ 2022 анзи ка бабæрæг кодта, уони бæрцæ, 2021 анзи хæццæ рабаргæй фæффулдæр æй 3,4 проценти. Æма идарддæр дæр еци нимæдзæ ке ирæздзæнæй, уомæн ес бундор.

Идеологон, граждайнаг-патриотон гъомбæлади гъуддæги музейтæбæл

устур ихæс æвæрд ке ес, уой фæдбæл дзоргæй, Национ музейи генералон директор Цуцити Аслан æ радзубандий фулдæр æргом раздахта, цæмæй еци ихæс æнтæстгинæй æнхæстгонд цæуа, уомæн сæ ци агъаз гъæуй, уомæ. Зæгъæн, музейтæ сæ экспонаттæ кæми даронцæ æма гъæуайгонд кæми цæуонцæ, уомæн акаг бунæттæ сæмæ фæгæ нæйæс. Уой фудæй нæйæс гæнæнтæ экспонатти бæрцæ фулдæр кæнунæн. Фарста уæлдай сагъæссæгдæр æй Мæздæги, Дигорай, Æрæдони, Майрæмадаги музейи. Уæлдай устурдæр æргом раздахун гъæуй Туйгъанти Махарбеги номбæл Айиевадон музейи æма Къостай Хæдзарæ-музейи уавæртæмæ.

Республици медгъуддæгуйти министри историци музейи директор Сохити Ларисæн æ радзубанди адтæй уодварни æма патриотон гъомбæлади, нæ республици музейтæн сæ бунат æма сæ ахедундзийнади фæдбæл. Куд загъта, уотемæй сæ музейи ес равдистити дæс зали æма си фæууинæн ес куд Иристони историбæл дзорæг экспонаттæ, уотæ ма си базонæн ес, барæдон рахастдзийнæдтæ нæ фидтæлти цардиуаги ци бунат ахæстонцæ, уой.

Æмбурди архайгутæ ма байгъустонцæ Дзæуæгигъæуи науон центри науон-организацион хайади хецау Дзуццати Лариси радзубандимæ «Нæудæсæймаг æноси кæронæй еу æма инсæйæймаг æноси райдайæнмæ музейи къабази ирæзти истори: æ къæлхæнтæ æма сæйраг фæеззæлæнтæ».

Радзубандий фæдбæл сæ гъудитæ æма феппайуйнæгтæ дзурдтонцæ æмбурди архайгутæ – музейи разамонгутæ, къабазæмæ бардарæг эксперттæ. Етæ дзурдтонцæ, косæндæнтти, уæлдæр ахургæнæндæнтти æма скъолати ци музейтæ ес, уонæмæ фулдæр æргом раздахунбæл, музейи материалон-техникон ефтонгадæбæл, дæсни экскурсоводтæ цæттæ кæнуни æма æндæр фарстатæбæл.

Æмбурди архайгутæ ци фарстæмæ 'рхастæнцæ, уони ралух кæнуни фæдбæл рахастонцæ бæлвурд унафитæ æма амунддзийнæдтæ, кæцитæй зæрдæдарæн ес, пайдайаг уодзæнæнцæ республици Парламентæн, Хецауадæн, культури министрадæн, ахурадæ æма науки министрадæн æма дзиллон хабархæссæг фæрæзнитæн сæ архайди.

ЗУНДГИН ЗАГЪДМÆ МА ИГЪОСÆГ КУ УАЙДÆ!..

Нæхе Сирдони хузæн карабахæг дзурддæугæ лæг Пил-Пугийæн мæлики (пусулмон динмæ гæсгæ пæддзахæуæггæнæг) Сахназар ахид бафæдзæхсидæ сæ адæми 'хсæн дзурдтаг гъуддæгутæ 'взарун. Уæд дин еууæхæни еу бонгин мæгур зæнхкосæги бæх ку радавидæ. Зæнхкосæг æ гъаст бахаста Пил-Пугимæ.

– Аци бæх дæу æй? – фæрсуй Пуги гъæздуг лæги.
– Мæн æй, мадта ке 'й?
– Æ саргъ ин æресай æма 'й æрсæрфтитæ кæнай!..

Гъæздуг лæг бæхмæ бацæун бæргæ гъавта, фал æй бæх æхемæ хæстæг нæ уагъта.

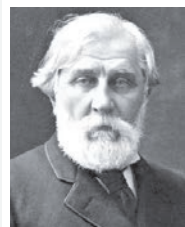
Уæд Пуги дзоруй зæнхкосæгмæ:

– Нур ба имæ ду бацо...

Зæнхкосæг бацудæй бæхмæ æма ин æ рагъ æр-сæрфта. Бæх дæр имæ хеуонау æхе æрбайвазта...

***

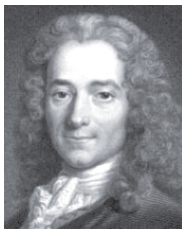
Аци хабармæ гæсгæ куд нæ батæходуй кæнæн: кутемæйти иссерæн Пил-Пугий хузæн раст тæрхонгæнæг, кæций бон исуйдæ, Советон Цæдеси фехæлди фæсте нæ еугурадæмон есбойнадæбæл æдзæсгонæй ка фæххæлæф кодта æма сæ сæхе ес-бæстæ ка искодта, уонæн сæ мæнгарддзийнадæн гъæугæ тæрхон искæнгæй, сæ давæггæ муллитæ син нæуæгæй еугурадæмон гомтæмæ раздахун...

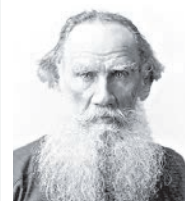
Иван ТУРГЕНЕВ (1818-1883), финсæг: «Иннети сæрбæлтау мæхе нивондæн æрхæссон, зæгъгæ, æ меднимæр уотæ ка искарста, фал рагацау алцидæр ка фæррабарæ-бабарæ кæна, е æ уод исуæлдæй кæнунмæ исархæсдзæнæй? Секкаг æй...»

Æзине дæр ма нæмæ хъæбæр берæ адтæнцæ, иннети сæрбæлтау нивондæн сæ цард æрхæссунæй ка сомитæ кодта, уæхæн «дзурддæугитæ». Æма абони ба, нæ Фидибæсти нæ сæруæлдайдзийна-дæ ку багъудæй, уæд еци «нивондхæсгитæ» кæми 'нцæ? Ка си фæсарæнтæмæ фуртæссæй фæллитг-дæй, ка ба си, кæд медбæсти байзадæй, уæддæр алли рæуæнттæй ратиллеф-батиллеф кæнуй... Нæ Фидибæстæбæл æцæгæй рæстуодæй æновуд ка 'й, етæ ба æцæгæй тох кæнунцæ æ сæрбæлтау.

Франсуа-Мари ВОЛЬТЕР (1694-1778), французаг финсæг: «Цалдæр æнаккаг магосай сæ губунтæ ку 'схуæрунцæ, уæд, сæ косæнуæттæй æндæмæ дæр нæ рацæунцæ, уотемæй бардзурдтæ дæттун райдайун-цæ, миллионгай адæмти цæгъ-детæ, зæгъгæ, уæдта цæгъдгуйти лæгдугæй, кадгин уавæрти, Хуцауæн арфитæ кæнунбæл бафтаунцæ...»

Абони дæр минкый нæ 'нцæ дуйней сабурдзий-надæбæл æверхъаудзийнæдтæй артæндзаргута. Уæлдай хъæбæрдæр ба уомæй «кæскъуæлхунцæ» Америки Еугонд Штаттæ æма æ хъозæнттæ. Ци фидбилизтæ ба нæ низманстонцæ Украины ахъел-гæй, Палестинæ æма Израили фæккæрæдзæмæ кæнгæй. Етæ еугурайдæр Уæрæсей нихмæ арæст цæунцæ, æма си уоми ке неци уайуй, уомæ гæсгæ ба исфæндæ кодтонцæ Цæгат Кавказ исæзмæнтун-мæ. Фал син уомæй ба æгирид неци рауайдзæнæй – ардигон адæмтæмæ фæгæ зунд ес сæ цардиуаги сабурдзийнади сæрбæлтау фæдар фæллæууонæн.

Лев ТОЛСТОЙ (1828-1910), финсæг: «Цардæн аргъ кæнун гъæуй æ бæрцæмæ гæсгæ нй, фал æ хуæрзгæдæдзийнадæ-мæ гæсгæ...»

Абони ба нæмæ уавæр уæхæн æй, æма адæймагæн аргъгонд цæуй æ цардигъдауи федауцæмæ гæсгæ нæ, фал кенæ хецаудзийнади циуавæр бунат ахæссуй, кенæ цæйбæрцæбæл бонгин æй, уомæ гæсгæ. Уæхæн барæнтæмæ гæсгæ ка куд «уиндгундæр» æй, уотæ уæлиаудæргонд цæуй. Раст изæдтæй изæддæртæ!..

Участники совещания обсудили широкий круг вопросов. «Поговорим и о ситуации на Ближнем Востоке, и о вопросах обеспечения законности и правопорядка в самой России. Поговорим о защите прав наших граждан и общественной безопасности, гражданского мира и межнационального согласия, в том числе с учетом внешних угроз», – обозначил в начале встречи Президент РФ.

Владимир Путин констатировал, что многоконфессиональное российское общество пытаются расколоть извне, в том числе используя ситуацию на Ближнем Востоке. Президент, в частности, сказал:

– На недавней встрече с лидерами религиозных объединений, как вы знаете, говорил уже о попытках использовать драматическую ситуацию на Ближнем Востоке, другие региональные конфликты против страны для дестабилизации и раскола нашего многонационального и многоконфессионального общества. Для этого применяют самые разные средства, как мы видим: и ложь, и провокации, и изощренные технологии психологической и информационной агрессии.

Повторю: те, кто стоит за конфликтом на Ближнем Востоке, другими региональными кризисами, будут использовать их разрушительные последствия, чтобы посеять ненависть, столкнуть людей по всему миру. В этом – подлинная корыстная цель таких геополитических кукловодов.

Мы помним, с чего начался нынешний виток ближневосточного кризиса – с террористической атаки в отношении мирных граждан Израиля и других стран на территории этого государства. Мы видим и то, что вместо наказания преступников и террористов, к сожалению, стали мстить по принципу коллективной ответственности. Страшные события, которые сейчас происходят в секторе Газа, когда без разбора уничтожают сотни тысяч ни в чем не повинных людей, которым просто некуда бежать, негде укрыться от бомбардировок, ничем оправдать нельзя. Когда смотришь на окровавленных детей, на погибших детей, на то, как страдают женщины, старики, как погибают медики, конечно, и кулаки сжимаются, и слезы наворачиваются на глаза. По-другому не скажешь.

Именно нынешние правящие элиты США и их сателлиты – главные бенефициары мировой нестабильности. Они извлекают из нее свою кровавую ренту. Их стратегия также очевидна. США как мировая сверхдержава, все это видят, понимают, даже по тенденциям в мировой экономике, слабеет, теряет свои позиции. Мир по-американски, с одним гегемом разрушается, уходит, постепенно, но неуклонно, в прошлое.

Но Штаты не хотят с этим мириться, наоборот, хотят сохранить, продлить свое доминирование, свою глобальную диктатуру. А в условиях всеобщего хаоса это удобнее делать, потому что с помощью такого хаоса они рассчитывают сдерживать, дестабилизировать конкурентов, как они выражаются, «своих геополитических противников», к которым относят и нашу страну, а на самом деле – новые центры мирового развития, суверенные, самостоятельные страны, которые не хотят унижаться и выполнять роль лакеев.

Сегодня Россия не просто активно участвует в формировании нового, более справедливого, многополярного

НЕ ПОЗВОЛИМ РАСКОЛОТЬ НАШЕ ОБЩЕСТВО!..

ВЛАДИМИР ПУТИН ПРОВЕЛ СОВЕЩАНИЕ С ЧЛЕНАМИ СОВЕТА БЕЗОПАСНОСТИ, ПРАВИТЕЛЬСТВА РФ И РУКОВОДСТВОМ СИЛОВЫХ ВЕДОМСТВ

мира с равными правами и возможностями для всех стран и цивилизаций. Мы не только являемся одним из лидеров этого объективного исторического процесса, но, скажу больше, и это всем известно: за наше будущее, за принципы справедливого мироустройства, за свободу стран и народов Россия сражается на поле боя. Сражается последовательно, и сражаются, теряют своих боевых товарищей наши солдаты и офицеры, наши герои.

Я вновь повторю: и за трагедией палестинцев, и за бойней на Ближнем Востоке в целом, за конфликтом на Украине, за многими другими конфликтами в мире – в Афганистане, Ираке, Сирии и так далее – стоят правящие элиты США и их сателлиты. Это уже очевидно для всех. Именно они повсюду насаждают свои военные базы, по случаю и без всякого случая постоянно используют военную силу, направляют оружие в зоны конфликтов. Они направляют и финансовые средства, в том числе и на Украину, и на Ближний Восток, разжигают ненависть на той же Украине и на Ближнем Востоке.

Не добиваясь результатов на поле боя, хотя расколоть нас, что касается России, изнутри, ослабить и посеять смуту. Их также не устраивает какое-либо участие России в решении мировых и региональных проблем, в том числе ближневосточного урегулирования. Их вообще не устраивает, когда кто-то действует или говорит не по их указке. Они верят только в свою исключительность, в то, что им все позволено.

Им не нужен прочный мир на Святой земле, им нужен постоянный хаос на Ближнем Востоке, поэтому они всячески дискредитируют те страны, которые настаивают на немедленном прекращении огня в секторе Газа, на том, чтобы остановить кровопролитие, готовы внести реальный вклад в урегулирование кризиса, а не паразитировать на нем. Даже ООН, четко выраженная позиция мирового сообщества подвергаются нападкам, саботажу травле и попыткам дискредитации.

Я хочу подчеркнуть: в наших под-ходах к ситуации на Ближнем Востоке, в отличие от Запада, никогда не

было корысти, интриг и двойного дна. Мы заявляли и заявляем нашу позицию открыто, и она не меняется из года в год. Ключ к решению конфликта – в создании суверенного, независимого палестинского государства, полноценного палестинского государства. Мы откровенно, честно и не раз говорили об этом и палестинскому, и израильскому руководству.

Повторю: правда заключается в том, что чем сильнее будет Россия, чем сплоченнее будет наше общество, тем эффективнее мы сможем отстаивать как наши собственные национальные интересы, так и интересы тех народов, которые стали жертвой западной неокOLONиальной политики.

Я еще раз подчеркну: нужно знать и понимать, где находится корень зла, где этот самый паук, который пытается опутать своей паутиной всю планету, весь мир и хочет добиться нашего с вами стратегического поражения на поле боя, используя одуряченных им на протяжении десятилетий людей на территории сегодняшней Украины. Сражаясь именно

с этим врагом в рамках специальной военной операции, мы, еще раз хочу подчеркнуть, укрепляем позиции всех тех, кто борется за свою независимость и суверенитет.

События в Махачкале вчера вечером инспирированы, в том числе, через социальные сети, не в последнюю очередь с территории Украины, руками агентуры западных спецслужб. Я хочу в этой связи задать вопросом: разве можно помочь Палестине, пытаясь нападать на татов и их семьи? Таты, кстати говоря – это титульная нация в Дагестане. Помочь Палестине можно только в борьбе с теми, кто стоит за этой трагедией. Мы, Россия, и боремся с ними в рамках специальной военной операции, именно с ними – и за себя, и за тех, кто стремится к настоящей, истинной свободе.

Я, кстати говоря, не перестаю удивляться и киевскому режиму, и их хозяевам за океаном. Мы знаем, что на пьедестал почета уже возведены Бандера и другие приспешники Гитлера, знаем и видим, как руководство Украины рукоплещет нацистам времен Второй мировой войны, которые повинны в жертвах холокоста, лично принимали участие в этих преступлениях, а сегодня под руководством своих западных покровителей пытаются инспирировать погромы в России. Кстати говоря, не уверен, знают ли об этом во всех руководящих кругах тех же Штатов. Неплохо было бы тем, кто так заботится якобы о гражданах Израиля, провести расследование, чем занимаются их спецслужбы на Украине, если они пытаются инспирировать погромы в России. Мразь, да и только. По-другому сказать невозможно.

Но тот, кто действительно отстаивает правду и справедливость, борется со злом и угнетением, с расизмом и неонацизмом, которые поощряет Запад, сражается сейчас на фронте – под Донецком, Авдеевкой, на Днестре. Я повторю: это наши солдаты и офицеры. Выбор настоящего мужчины, настоящего воина – взять в руки оружие и встать в строй со своими братьями. Быть там, где решается судьба России, да и всего мира, в том числе будущее палестинского народа.

Я хочу обратить внимание глав всех регионов, руководителей правоохранительных органов и специальных служб на необходимость твердых, своевременных и четких действий по защите конституционного строя России, прав и свобод наших граждан, межнационального и межрелигиозного согласия.

МНЕНИЕ ПО ПОВОДУ

Сергей МЕНЯЛО поддержал выступление Президента РФ Владимира Путина.

– Президент только что провел совещание с членами Совета безопасности, Правительства и руководством силовых ведомств по ситуации на Ближнем Востоке. Ключевая тема выступления Владимира Владимировича – попытки Запада расколоть наше общество, используя и конфликт между Израилем и Палестиной, и другие локальные конфликты.

Главное, что обозначил президент: новый виток конфликта на Ближнем Востоке начался с нападения террористов на мирных граждан Израиля. Но вместо адекватного ответа бандитам на-

чалось тотальное уничтожение мирных жителей Газы – гибнут сотни тысяч ни в чем не повинных людей!

Мы не можем в этой ситуации позволить себе руководствоваться эмоциями. Мы должны четко понимать, кто в реальности стоит за трагедией народов Ближнего Востока и других регионов мира.

США и их сателлиты – главные бенефициары мировой нестабильности.

США как мировая сверхдержава слабеет, теряет свои позиции. Но Штаты не хотят с этим мириться, хотят продлить свою диктатуру. А в условиях мирового хаоса это им легче сделать.

За наше будущее, за принципы справедливого мироустройства, за свободу стран и народов Россия сражается на поле боя в рамках специальной военной операции!

Вчерашние события в Махачкале инспириро-

ваны, в том числе, через социальные сети, и не в последнюю очередь – с территории Украины руками агентуры западных спецслужб.

Выбор настоящего мужчины – взять в руки оружие и встать в строй со своими братьями. Быть там, где решается судьба России и всего мира, в том числе будущее палестинского народа.

Ключ к решению конфликта на Ближнем Востоке – в создании суверенного независимого Палестинского государства.

Да, принимаемые сегодня Президентом России решения непростые. Но именно так сейчас мы должны действовать, чтобы сберечь свою Родину – жестко отвечать на вызовы! И с полным осознанием собственной правоты!

И еще раз повторю: сегодня наша главная сила – в единстве. Нам нужно объединиться, помогать и поддерживать друг друга. Только так мы сможем победить. Только так!..

Иристони карни агъазиаудæр цаутæн сæ зингæдæрбæл æй нимад, 1774 анзи Уæрæсей хæццæ ке байеу æй, е. Аци алæмæти агъазиау цаубæл иннæ анз æнхæст кæнуй 250 анзи, æма уой кадгинæй исбæрæг кæнуй фæдбæл нæ республики нæ рæнгæ аразун байдæдтонцæ аллихузон циттингæнæг мадзæлттæ. Зæгъæн, æрæги Дзæуæгигъæуи арæзт æрцудæй Æхсæнадæмон зонадон-практикон конференци «Иристон-Аланий байеу Уæрæсей хæццæ». Уой агъазиаудзийнадæ исбæрæг æй уомæй дæр, æма æ цитгиниуазгута иссæнцæ Цæгат Иристони Сæргълæууæг Сергей Меньило, Парламенти Сæрдар Тускъати Таймораз, Республикæ Хонсар Иристони президент Гаглойти Алан, хæцаудзийнади æма æхсæнадон-политикон еугæндти минæвæрттæ.

Мадзали архайдтонцæ ахургæндтæ Сомехæй, Хонсар Иристонай, Кæсæг-Балхъарæй, Цæцæнæй, Дагестан æма Хъæрæсе-Черкесий республикитæй, Стъараполи æма Краснодари крайтæй, Ростови облæстæй, æхсæнадон æма дини кустгæнгутæ... Еугур иуазгута дæр зæрдæгæй райарфæ кæнгæй, Сергей Меньило æ радзубандий загъта:

– Дууæсæди æма фæндзай анзей размæ еумæйæг Иристон, кæци уæди историон рæстæги нæ цудæй дæхгонд Цæгаттæ æма Хонсайрагбæл, равзурста æхецæн æ цардвæндаг – æ адæми еумæйæг фæндæй иссæй устур æма хъаурæгин паддзахади хай. Еци дууæ æносемæй фулдæри дæргъи Иристони адæм лæудтæй усхъæй-усхъæмæ Уæрæсей хæццæ – æмтохгæнæг адтæй нæ еумæйæг бæсти сæребарæдзийнадæ æма хебарæдзийнадæбæл, уодуæлдайгæй фæллойнæ кодта, гъомбæл кодта нæ Фидибæстæбæл æновуд фæлтæрти. Æма Иристон уæрæсейæг паддзахади исконди æмбаргинæй кæдæй æй, еци рæстæгуйти æрцæуæг цаутæ æма хабæрттæ ирдæй-ирддæрæй æвдесунцæ, нæ фидтæлти равзурст цæйбæрцæбæл раст æма зундгин адтæй, уой.

Уой фæдбæл æгæрон берæ дæнцитæ райгъустæй конференций архайгуйти радзубандити. Сæ еугурей кой ракæнуни равгæ нин аци æрмæги нæйис, фал уæддæр сæ еумæйæг медеси туххæй ба цубурæй зæгъдзинан.

НÆ ФИДТÆЛТИ РАВЗУРСТ НАД – РÆСТВÆНДАГÆНÆГ

Берæ æности дæргъи аллихузон, еу иннемæй тухгиндæр, уæхæн æрбалæборгутæ цал æма цал хатти багъавиуонцæ нæ адæми басæтгунмæ, сæ дæлбарæ 'й искæнунмæ. Фал сæ фудвæндитæй некæд неци рауайидæ. Раст зæгъгæй, æверхъаудзийнæдтæ дæр син берæ исаразиуонцæ. Уотæ дæр адтæй, æма еу доги син, сæхецæй тухгиндæр æма син адзалхæссæг знаги фудæй сæ багъудæй, Кавкази цъетегун хуæнхти алфамбулай ци сонгун будурти цардæнцæ, уордигæй сæхе бафæсæвæд кæнун хуæнхти зиндзæрæн рауæнтæмæ, зæгъун æнгъезуй, бустæги æгудзæгæнæг цъæстæмæ... Кæд уæхæн зин уавæрти бахаудтæнцæ, уæддæр састи бунати ба нæ байздæнцæ, сæ нифс нæ фæннидæн æй, сæ лæгдзийнадæ нæ фæмминкыйдæр æй, сæ тундзундзийнадæ сæрбарæмæ никки фæккарздæр æй...

Еци гъуддаги ба сæ тæккæ хуæздæр агъазгæнæг Уæрæсе ке уодзæнæй, æма уой ахедундзийнади

фæрци син ке бантæсдзæнæй сæ бæлдитæ исæнхæст кæнун, уой раги балæдæрдтæнцæ нæ рагфидтæлтæ. Уомæ гæсгæ ба, е си кæд æма хъæбæр идарди адтæй, уæддæр еци идардмæ дæр имæ ивазтонцæ сæхе. Æма Иристони дзурддзæугæдæр минæвæрттæ уæди даргъ, зин æма тæссаг нæдтæбæл раарст æнцæ Петербургмæ, цæмæй уоми паддзахæн фегъосун кодтайуонцæ Уæрæсей хæццæ байеу уни туххæй сæ адæми фæндæ.

Иристон Уæрæсей хæццæ ку байеу æй, уæд нæ адæмæн фæз-

фæсæвæд дæр, тугъдон гъуддæгуйти æвдистонцæ устур бæгъатæрдзийнадæ. Уомæн æма 'й зудтонцæ, устур Уæрæсе гъæуай кæнгæй, ке гъæуай кодтонцæ сæ райгурæн Иристон дæр.

Нæ адæми минæвæрттæ паддзахи æфсади рæнгъити уогæй, знаги нихмæ берæ тугъдтити архайдтонцæ æма сæхе равдистонцæ æндиуд, нифсгун тугъдонтæй. Сæ бæгъатæрдзийнади хабæрттæ райгъусиуонцæ æнæгъæнæ Уæрæсебæл. Архимандрит Иосиф (фæстæдæр иссæй Иристони кадгин

Уæрæсей æфсади рæнгъити уогæй, нæ адæми минæвæрттæ се 'фсæддон ихæстæ разæнгардæй æнхæст кæнгæй, цæйбæрцæбæл намусгинæй æскъуæлтæнцæ æма абони дæр æскъуæлтæнцæ, нæ Фидибæстæн æзнагæдæ исаразунмæ ка багъавидæ æма абони дæр ка гъавуй, уни нихмæ тохи, уой туххæй берæ ирд æвдесæнтæ æрхæссун æнгъезуй.

Уогæ уæхæн æрмæгутæ ахид мухургонд цæунцæ нæ газети, æма сæ идарддæр дæр мухур кæндзинан. Мæнæ абони дæр нæ газети 6-7-аг

бавдистонцæ, уой æвдесæн. Уæхæн еузæрдиундзийнадæ æвдесунцæ нæ бæсти алли адæмихæттити минæвæрттæ абони дæр, сæрмагонд æфсæддон операций архайгæй.

Уомæ гæсгæ ба уой зæрдæбæл дарун æма уой туххæй парахаттæй дзорун æнæмæнгæ гъæуй. Уæлдайдæр уомæн, æма цæмæй сæ нæ ирæзгæ фæлтæртæ зононцæ, сæрустур уонцæ нæ фидтæлти намусгин цардвæндаги хабæрттæй, нæ фидтæлтæ æности дæргъи нæ Фидибæсти еугур адæмихæттити хæццæ дæр лимæн æма уарзонæй, кæрæдземæн аргъ кæнгæй ке цардæнцæ, еци зундирахастити фæтки син нифсдæттæг æма рæствæндагæнæг ке адтæй, уой.

Аци гъуди бæлвурдæй райгъустæй, мæнæ нæ радзубандий райдайæни ци конференций кой ракодтан, уоми дæр.

НÆ ФИДИБÆСТОН ИСТОРИЙ ÆЦÆГДЗИЙНАДÆ ЗОНУН ÆМА ИН АРГЪ КÆНУНÆЙ ИХÆСТИН АН

Конференций радзубанди кæнгæй, республики Сæргълæууæг Сергей Меньило сæрмагондæй уотæ дæр ма баханхæ кодта:

– Мах рагæй ан Уæрæсей хай, кадæ æма намуси хæццæ ин лæггæдæ кæнæн, – загъта республики разамонæг. – Иристони хъæболтæ се 'хсардзийнадæ æма бæгъатæрдзийнадæ, æнсувæрон рахастдзийнæдтæ равдистонцæ политики, экономики, æфсæддон гъуддаги, гъæуон хæдзарадæ æма æндæр къабæзти. Нуртæккæ дæр, сæрмагонд æфсæддон операций архайгæй, еумæ гъæуай кæнæн нæ еумæйæг хæдзарæ, нæ Уæрæсе æма ми æруагæс кæнуй, ке фæууæлахез уодзинан, е. Не 'знæгтæ архайуонцæ истори, адæми зунд усхъуммæ кæнунбæл. Фал æй мах зонæн, ци устур аргъ бафистонцæ нæ фидтæлтæ, цæмæй Уæлахез къохи бафтуай. Æма некæт хузи бауаддзинан, цæмæй уонæй фæфудевгед уæн, уомæ гæсгæ ба уодуæлдайгæй архайдзинан, цæмæй Уæрæсе идарддæр дæр амондгунæй цардгъон, æнтæстгин æма фæрнæйдзæг уа!..

Сергей Меньилой гъудимæ гæсгæ, нури конференци æвдесæн æй, нæ фидибæстон историй æцæгдзийнадæ æма алæмæтдзийнадæ рæстзæрдæй ке лæдæрæн æма зонæн, уой бундортæ нин нифсдæттæг ке 'нцæ нæ рохс исониномæ разæнгардæй цæунæн. Уæрæсей паддзахади æмбарæ иуонг кæдæй иссан, уæдæй нурмæ мах лимæнæй цæрæн нæ бæсти еугур адæмти хæццæ дæр. Цæгат Иристон кæддæриддæр уодзæнæй Уæрæсей хæццæ еумæ, уобæл дзорæн, уомæй сæрустур ан.

Пайдахæссæг гъуддæгбæл банмайун æнгъезуй уой дæр, æма конференций архайгунæн арæзт æрцудæй нæ республики æма нæ адæми цардиуаги æвдесæнтæ комкоммæ бæлвурддæрæй базонуни нисануæгæй аллихузон мадзæлттæ: бæбæрæг кодтонцæ Национ музей, æркастæнцæ си æ берæ экспозицитаемæ. Фадут син фæцæй Зæрæмæгмæ фæцæуæнæн. Иристон Уæрæсей хæццæ байеу кæнуни курдиати хæццæ æ рæстæги Петербургмæ нæ адæми минæвæрттæй ка фæцудæй, уни хестæр Магкати Зурабæн уоми ци циртдзæвæн ес, уобæл исæвардтонцæ деденгута.

МАХ ГЪÆУЙ УÆРÆСЕ, МАХ ГЪÆУÆН УÆРÆСЕЙ!..

зиндтæй берæ равгитæ сæ карни хабæрттæ зæрдæмæдзæугæдæрæй аразунæн. Еци хуарздзийнæдтæй ба еу е адтæй, æма ирæзгæ фæлтæртæн фадут фæцæй ахури надбæл цæунæн, сæ карни гъуддæгутæ аразунæн си фæззиндтæй берæ аллихузон гæнæнтæ æма равгитæ. Уой хæццæ ба ма Уæрæсе нæ адæмæн байгон кодта дуæрттæ Европи культурамæ, аййевадæ æма наукæмæ дæр. Æма зонундзийнæдтæмæ бæллæг дзиллæ ралæгарстонцæ размæ ахури æма исфæлдистади надбæл. Фæсæвæд уæлдай фулдæр се 'ргом æздахтонцæ æфсæддон гъуддæгбæл ахур кæнунмæ. Паддзахи æфсади фæззиндтæй нæ адæмихæттæй сæдæгæй афицæртæ, беретæ си уойисæбæл искиурдиадæгин разиндтæнцæ æма иссæнцæ зундгонд æфсæддон архайгута, инæлартæ.

Иристони дзиллæ уайтæккæ балæдæрдтæнцæ Уæрæсей, уруссаг адæми рæстзæрдæй ауодундзийнадæ. Æма уомæй арфиаг уогæй, бози дзуапп ин лæвардтонцæ сæ еузæрдиундзийнади – уæдæй фæстæмæ Уæрæсей æзнаг иссæй мах адæми æзнаг дæр, æ нихмæ ци тугъдтитæ арæзт æрцæуиуонцæ, уонæми нæ тугъдонтæ алкæддæр адтæнцæ уруси фарсмæ. Уой дæр айдагæ æфсади службæгæнæг афицæртæ нæ, фал багъæуаги уæрæсейæг тугъдонти æмварс æрлæуиуонцæ Иристонай фæдеси рацæуæг

Апостол) 1861 анзи Гурдзий Экзархмæ финста: «Осетины в делах против неприятелей всегда составляли самое надежное и храброе войско; а владикавказские осетины составляли личный охранительный конвой самого Командующего войсками...»

Нæ адæми сæдæгæй минæвæрттæн тугъди будури се 'скъу-

фæртæбæл бакæсæн ес уац «Лæгдзийнадæ ку багъудæй...» Мухур ба 'й уомæ гæсгæ кæнæн, æма, еумæй, астинсæй анзи исæнхæст æй Цæгат Кавказ немуцаг-фашистон æрдонгтæй исуæгдæ кæнунбæл, æма аци æрмæги дзубанди цæуй, еци тугъдтити советон æфсæддонтæ цæйбæрцæбæл æгæрон лæгдзийнадæ бавдистонцæ, уобæл: иннемæй ба, еци

СВИДЕТЕЛЬСТВА ОЧЕВИДЦЕВ

Прославленный российский генерал Михаил Скобелев в своих воспоминаниях очень лестно отзывался о воевавших в его войсках осетинских воинах. А знаменитый художник Василий Верещагин, который был очевидцем того, как мужественно действовал Осетинский дивизион в боях против врагов, в своих воспоминаниях так писал: «Я побывал в Осетинском дивизионе. Какой весь видный народ осетины, молодец к молодцу, точно. Как на подбор. Весь дивизион состоял из охотников. У некоторых всадников полное снаряжение с лошадей стоило 700-800 руб. И даже 1000 руб. Что мне, в особенности бросилось в глаза у осетин, это их осанка и походка. Каждый осетин имел походку, точно князь какой: выступал важно, степенно, с чувством собственного достоинства...»

æлхтдзийнæдти туххæй лæвæрд æрцудæй Уæрæсей цитгиндæр паддзахадон хуæрзæугута, кадгин лæвæрттæ. Еци хуæрзæугутæй сæ тæккæ агъазиаудæртæй еу адтæй Георгий дзиуарæ, æма си цуппар лæвæрд кæмæн æрцудæй, уæхæнтæ дæр нæ 'мзæнхонтæй беретæ разиндтæй.

тугъдтити Иристони зæнхæбæл знаги нихмæ уодуæлдайгæй тох кодтонцæ нæ Фидибæсти берæ адæмихæттити минæвæрттæ. Æма е æй, фæйнæхузон адæмихæттити минæвæрттæ уогæй, етæ Райгураен бæстæн æ зин æма тæссаг уавæри цæйбæрцæбæл алæмæти еузæрдиундзийнадæ

САСТ УАДИНДЗÆ

Фæрниати Къостай райгурæн гъæу Секер.

Ф.Ф.ÆРНИАТИ КЪОСТА

«БОНТÆ ЦЫДЫСТЫ ÆНКЪАРДÆЙ, РЫГЫЛ ЦЫДÆРТÆ ФЫСТОН...»

Фæрниони царди хабæрттæ, æ рæстæги æгириддæр фудгин нæ уогæй азари амæттаг кæ бацæй æма еци фудбæлах хабæрттæ исбæлвурдæнæг берæ рæстæгуйти ке неке адтæй, æхемæ неке иста еци ихæс. Хуарз æма еци устур хъамæти лæгдзийнадæ разиндтæй искурдиадæгин юрист, рохс дзæнети бадæг Тебиати Юриймæ. Æма е Фæрниони карни хабæртти æма е исфæлдистади æцæгдзийнадæ исбæрæг кæнуни фæдбæл æноуудæй бакуста. Зæгъун ма гъæуи уой дæр, æма уой фæрци ма ирон финсгутæй берети хъамæттæ бæрæг-бæлвурдгонд æрцудæнцæ, бустæги æвудæй ке фæсæвдæнцæ, уони æ финстити æргомæй радзурдта Иристони дзиллитæн. Аци æрмæг финст æрцудæй Фæрниони райгурди 80 анзий бонмæ, мухургонд æрцудæй журнал «Мах Дуг»-и 1988 анзи 10-аг номери.

Ка 'й зонуй, кæмæндæр æ зæрдæмæ нæ фæцæудзæнæй автор æгæр æргомæй ке дзоруй, æргомæй кедæрти кой ке кæнуй, е... Фал кæд өвгъуд рæстæгуйти æцæгдзийнадæ исбæлвурд кæнунбæл дзорæн, уæд гъæуама зонæн, ци рæстæгуйти адтæй æма си ка куд бадардта æхе, уой. Уотæ кунæ уа, уæдта уæди рæудтитæ æма бæлæхтæ бабæй нин нæ тæрнихтæ, пахсабæл рафсæрæгау, ку ниддæнг кæнонцæ. Хумæтæги бабæй абони нæ исберæ 'нцæ, неке мæ базондзæнæй, зæгъгæ, хахуртæ ка финсуй æвуд, раст гъудæгуйтæ аразæг адæймæгуйтæбæл, еци æдзæсгæнттæ...

«РÆГЪТÆН СÆ РÆБЫН НЫТТЫМБЫЛ ТАЛЫНГ, ЧЫСЫЛ ХЪÆУ СÆЧЕР...»

Фæрниати Солтий фурт Къоста райгурдæй 1908 анзи Секери гъæуи. Ами райдайæн скъола каст ку фæцæй, уæд рафтудæй Дзæуæгигъæумæ æма æ ахур идарддæр рахъæртун кодта. Иссæй фæсгомцæдесон, 20-аг æнзти бацудæй партий рæнгитæмæ. 1926 анзи Мæскуй журналистти институтмæ

Аци æрмæги дæлсæргæндтæн равзурстан Фæрниони финст æмдзæвгитæй хецæн рæнгитæ.

бæргæ бахаудтæй, фал си анзæй минкъий фулдæр нæ райахур кодта – иссудæй Хонсар Иристонмæ æма куста фæсгомцæдеси обкоми. Адтæй газет «Мæ фæлтæр»-и редактор. Уæддæр ахурмæ бæлдтæй æма, 1929 анзи иссæй Мæскуй Карл Либкнехти номбæл педагогон институтти литературон факультети студент. Каст æй ку фæцæй, уæд еуцæйдæрбæрцæ Хонсар Иристони фæккуста театри директорæй, киунугæуадзæни сæргълаууæгæй æма 33-аг анзи æрбаздахтæй Цæгат Иристонмæ.

Фæрниати Къостай уадзимистæ мухури цæун райдæдтонцæ 19-аг анзæй фæстæмæ. Е 'сфæлдистади туххæй нæ дзордзæнæн, дзубанди ибæл цудæй æма цæудзæнæй, фал 30-аг æнзти периодикон мухури Къостай номи хæццæ баст ци æрмæг æй, уой кæсугути размæ хæссун. Цæмæй еци фудрæстæгуйтæ мабал раздæхонцæ, уой туххæй гъæуама рæстдзийнадæ зонæн, гæнæн æма амал цæйбæрцæ ес, уойбæрцæй фулдæр.

1936 анзи 6 августы газет «Пролетарий Осетии» ниммухур кодта Фæрниони æмдзæвгæ «Тревога в Кобани». Газети еци номер ма игъосун кодта, зæгъгæ, тагъд фæззиндзæнæй сувæллæнтти журнал «Сурх деденæг»-и фиццаг номер, æма, дан, нин журнали бæрзон секретарь Фæрниати Къоста куд радзурдта, уотемæй си уодзæнæнцæ Дзæсти Кудзæги радзурд «Партизани цæуæт», Хетæгкати Къостай æма Ардасенти Хадзибатæри æмдзæвгитæ, уæдта аргъæуттæ, очерктæ, бацеу-бацеутæ... Фал уæдмæ бунæттон мухур дæр центрон газеттæмæ гæсгæ къæрцгъос æма цурддзастæй агорун райдæдта «адæми знæгги», седтæй уони нихмæ æгъатир тохмæ. Аци кустуати исахид æнцæ сæрмагонд æмбурдтæ.

Газет «Пролетарий Осетии» 21 августы циуавæрдæр Кларини уац «Бесплощадно разоблачать и изгонять из рядов партии троцкистско-зиновьевских последышей» финста: «16 августы Ироблтипографий партион æмбурди кадæр радзубанди кодта, етæ сæ еугурдæр дзурдтонцæ къæрцгъосдзийнадæбæл, гъæуама знаги æргом кæнун зонæн, зæгъгæ. Фал сæ еу дæр троцкист Фæрниони туххæй æгириддæр неци загъта, уотемæй уомæн цидæр хузи бантæстæй фæстæмæ партий рæнгитæмæ бацæун. Еци æмбурди радзубанди кодта æма къæрцгъосд-

зийнадæмæ седтæй троцкист Фæрнион æхуæдæг дæр. Фал кой дæр не 'скодта, æхуæдæг дудзæсгон æма гадзирахаттæй партий нихмæ куд архайуй, уой туххæй».

Æмбурди радзурдта Кодзурти Гæбæла дæр, ЛИТО-ий сæргълаууæг:

– Мах нур Днепропетровски троцкистти туххæй дзорæн, фал ами, нæхе 'хсæн, таунаги ка исбадтæй, уоци троцкистти фæдбæл ба кæд райдайдинан дзорун?!

Æма Кодзури-фурт фæрсæгау бакастæй æмбурди президиум æрдæмæ. Облнрауагъдади директор Булацати Сергей ин дзуапн равардта:

– Партий горком нин уой туххæй нецима бафæдзахста, æма мах уомæ гæсгæ неци дзорæн.

«ХЪУЫСТИ МÆ ЗАРÆГ КЪÆДЗÆХТÆМ, АРЫДТА ХÆХТÆН СÆ ХЪÆР...»

Кæд Фæрнион æма æндæр бунæттон «троцкистæбæл» æмбурди дзубанди нæ цудæй, уæддæр Кларини уац хохурти фæсте финсугути Цæдес Къостай æ рæнгитæй рацох кодта. Уой туххæй 1936 анзи 4 сентябри газет «Пролетарий Осетии»-ий финста, В.Д., зæгъгæ, æ ном ка баримахста, уæхæн: «Фиццаг сентябри Цæгат Иристони финсугути Цæдеси адтæй еумæйаг æмбурд. Æмбурд байгъста, финсугути Цæдеси сæрдар Боцити Барон, ССР Цæдеси сæйраг Тæрхондони æфсæддон коллегий троцкистон-зиновьевон террористон центри гъуддаги фæдбæл тæрхони туххæй ци доклад искодта, уомæ. Еци æнаккаг профессион бандитти къуар рамардта адæми уарзондæр хъæболæ, революций æхсæдгæ трибун Сергей Мирони фурт Кирови æма цæттæ кодта террористон акт фæллойнæгæнугути уарзон фæтæг æмбал Сталин æма уой еуæрдиуон æмкосути нихмæ.

Финсугути æмбурд устур разæнгардæй исæмбалдæй æфсæддон коллегий тæрхонбæл, цæмæй дуйнеуон контрреволюций æрра куйтæ – троцкистон-зиновьевон центри архайгутæ æхст æрцæуонцæ, уой туххæй. Æмбурд æркастæй Цæгат Иристони советон финсугути рæнгитæмæ æма еуæрдиуонæй æ рæнгитæй ратардта троцкист Фæрнион Къостай. Е æ уадзимисти бунти ласæгау ласта троцкистти

контрреволюцион буржуазон-националистон контрабандæ.

Æмбурд ма никкидæр финсугути Цæдесæй рагæлста троцкист Дзæсти Кудзæги, е дæр æ радзурдти троцкистон контрабандæласугтæй æй. Финсугути рæнгитæй тард æрцудæнцæ троцкист Жажити Сардион æма, дууæ хатти фæсгомцæдесæй троцкистти туххæй гæлст ка 'рцудæй, буржуазон националист – Къосирати Сæрмæт...»

9 сентябри ба аци газети Бесати Т. æма Епхити Т. сæ уацци финстонцæ: «Фæстаг бæнтти куд исбæрæг æй, уотемæй Цæгат Иристони советон финсугути Цæдеси берæ рæстæги дæргъи æнаккагæй архайдтонцæ троцкисттæ, социализми цифуддæр знæгтæ – Фæрнион Къоста, Дзæсти Кудзæг, буржуазон националист Къосирати Сæрмæт... Советон финсугути Цæдеси иуонгæй беретæ зудтонцæ, сæ фарсмæ троцкисттæ æнаккагæй ке архайунцæ, уой, фал син афойнадæбæл агъаззаг нихкъуæрд нæ равардтонцæ... Фæрнион, ниххатир кæнæн кæмæн нæйиес, уæхæн троцкист – æгъатирæй тох кодта партий генералон амундтити нихмæ... Æ фулдæр «уадзимистæ» æма, фæстаг рæстæги ке ниффинста, уонæми дæр бæрæг-бæлвурдæй фæууинæн ес, аци илгъаг троцкист дудзæсгон политикабæл хуæст ке æй, уой. Цъухи дзурдæй, партий гъуддæгуйтæбæл еуæрдиуон цæмæй уæн, уомæ седтæй, æцæгдзийнадæй ба сæ нихмæ æнауæрдгæй хуæстæй. Уæхæн адтæй Фæрниони тактикæ, уогæ уæхæнттæ адтæнцæ троцкистон-зиновьевон æстегъути лагери бандиттæ сæ еугурдæр... Еци æнаккаг, контрреволюционертæ сæхецæн астынæ исбидтонцæ финсугути Цæдеси, æргомгонд æрцудæнцæ æма сæ Советон финсугути Цæдеси рæнгитæй ратардтонцæ. Фал нæ финсугути облæстон организаци гъæуама æ куст æвæстеуатæй æма цæхгæрмæ уотæ райараза, цæмæй амæйфæстæмæ советон финсугути 'хсæн бунат ма уа троцкисттæн, уорсвардионтæн, адæми знæгтæн...»

Тæккæ еци бон «Рæстдзинад» дæр ниммухур кодта æнæном автори уац «Троцкисттæ литератури куд ниннигъулдæнцæ», уой туххæй. Ами дæр фагæ фæцæнцæ «троцкист æма контрреволюционер» Къоста Фæрнионæн, «троцкист» Жажити С., «буржуазон националист» Къосирати С. æма иннетæн, етæ «фæстаг бонмæ сæ гъар бу-

нæттæ не 'суæгъдæ кодтонцæ». Дууæ боней фæсте 11 сентябри «Рæстдзинад»-и фæззиндтæй уац «Æмбуд либералтæ – знаги фарслæугутæ». Уомæн ба æ автор æхе баримахста дамугъати фæсте: М.А. Мæнæ цитæ финсуй: «Троцкистон-зиновьевон контрреволюцион элементтæ литературон фронти сæхецæн гъар бунат ке иссирдтонцæ, уой туххæй мах финстан «Рæстдзинад»-и. ... Æркæсæн, мадта нур ка косуй рауагъдади æма типографий? Аци партион организаци адтæй троцкист, партий фудæзнаг Фæрнион... Еци æмбурди (гъома, 16 августы. – Ред.) Фæрнион дæр радзурдта. Æмбурд уомæн æ «ходæ» исесуни бæсти унаффæ рахаста. Ихæсгонд уæд Фæрнионæн, цæмæй фарсбæл газети куст фæттухгиндæр кæна... Фал ами еунæг Фæрнион нæ архайдта. Рауагъдади тæлмацгæнæгæй куста Дзæсти Кудзæг. Е 1928 анзæй фæстæмæ нимад адтæй, куд активон троцкист-контрреволюционер. 1928 анзи Дзæси-фурт æма нур рауагъдади хецæу Булацати С. еумæ кустонцæ «Рæстдзинад»-и редакций. Булацати С. хуарз зудта Дзæси-фурти цъамар цæсгон, фал æй уæддæр кустмæ райста. Уомæй уæлдай ма уосæ ку ракурдта майи мæйи, уæд æй къохбæлхуæцæг дæр искодта... Рауагъдади абони уæнгæ дæр ма косуй буржуазон националист Тогузати Г. Е уæхæн лæг æй æма фиццаг падзахæди хецæуадæн æ къелтæ æстæрунмæ цæттæй лæудтæй. Нур дæр Советон хецæуадæ æ зæрдæмæ нæ цæуи... Рауагъдади хæццæ æргом баст адтæй буржуазон националист Къосирати С. дæр. Е цæстфæлдæхæн миути фæрци рауагъдадæй æхцатæ цъирдта...»

Лæги цæсгон иссодзуй цъухæсугути дзурдтæй, фал дессаг: цæйбæрцæ илгъагдæр дзурдтæ дзорунцæ «троцкисттæ» æма «буржуазон националисттæ», уотæ етæ ба лæгæн хъазардæр кæнунцæ, уойбæрцæ син лæг ба тæрегъæд дæр кæнуй – цитæ бавзурстонцæ, ци нæдтæбæл сæ равривстонцæ мæлæтмæ... Гъо, фал идарддæр, нæхе уорамгæй фæлгæсæн.

«НЕ 'СТÆРЫН БАРВÆНДÆЙ, ГОМДЗЫХÆЙ БАРДЖЫНТÆЙ ИСКÆЙ ДЕЛФАД...»

Газет «Рæстдзинад»-и 1936 анзи 15 сентябри Хъайтухъти С. ниммухур кодта уац «Уæхæн «разамунд» дæттуй Орджоникидзей горком ВКП (б)». Уоми финсуй: «... Партион документтæ æйивгæй Горком арф не 'сбæрæг кодта типографий организаци хекритикæ ке нæйиес, хаттæй-хатт ба æлхъивд ке цудæй, е (Курленко), нацрауагъдади æма типографий медæгæй троцкисттæ, буржуазон националисттæ, меньшевиктæ æма æндæр знаг адæмтæ сæхецæн фæдар астынæ ке искодтонцæ, е (Фæрнион, Дзæси-фурт, Тогузи-фурт, Колий-фурт, Бобчинский æма æндæртæ). Горком не 'сæргом кодта, еци знæгтæмæ æмбуд либералон цæстингасæй ке кастæнцæ парторганизацци, уæдта рауагъдади æма типографий разамунд, уой. Тогузи-фурт, Колий-фурт æма æндæр знæгтæ ци контрреволюцион куст кодтонцæ, уой нæ равзурста типографий парторганизацци, равдиста политикон хъæрæудзийнадæ. Фал Горком дæр хъæбæр уæлæн-

гæйтти рацудæй, æма еци гъуддæ-
гутаемæ гæсгæ знегтæ нуриуæнгæ
пурхонд не 'рцудæнцæ...»

Еу феплайунаг: ирон æвзаг,
мæгур, нæ кумдта хахуртæ финсун,
фал æй уæддæр фудæздухтитæ
кодтонцæ.

«Пролетарий Осетии» 22 сен-
тябри, Сталини дзурдтæ, «револю-
цион цурддзæстæдзийнадæ æй,
нуртæккæ большевикти тæккæ ахсги-
агдæр ка гъæуи, уæхæн менуеуæг»,
зæгъгæ, арæхстгай седтæй Цæгат
Иристони партион организацимæ
«по-большевистки организовать эту
бдительность на всех участках, еще
больше укрепить связь с массами,
до конца вырвать корешки контрре-
волюционной мамсуровщины, вести
решительную борьбу с троцкистско-зи-
новьевским охвостьем, буржуазными
националистами, шовинистами, про-
тив гнилых либералов и примиренцев
к врагам партии».

«МА УÆД НЕМАЕ САЙÆГ, — КУСАЕМ, УТ ХЪÆДДЫХ...»

Фæйнердæмæ цыфкалæн ка
кодта, адæмæн æцæг знегтæ, етæ
адтæнцæ, æвæдзи, сæхуæдтæ дæр
лæдæрдтæнцæ æма зудтонцæ:
берæ газеттæй æнæгъæнæ уацтæ
лухгонд æнцæ, берæ уацти бунмæ
ба автори муггæгтæ дæр ихæлд
æнцæ.

1937 анзи 3 мартъий АЕК (б) П
ЦК Пленуми И.В. Сталин доклад
искодта: «Партион кусти гъæуагæд-
зийнæдтæ æма троцкистон, æндæр
дудзæсгæнтти бунисæфт фæккæ-
нуни мадзæлтти туххæй». Уоми
амудта, зæгъгæ, нуриккон троцкиз-
ми нимæ тохи нур зæронд фæ-
рæзнитæ, дискусситæ нæ гъæунцæ,
фал гъæунцæ нæуæг фæрæзнитæ,
бундзарæй къахуни æма дæрæн
кæнуни фæрæзнитæ». («Пролета-
рий Осетии», 1937 анзи 30 мартъий).
Пленумæн æ кæронбæттæни дзу-
бандий ба никки кардæрæй бай-
агурдта: «...Дууæ дзурди фудгæн-
гутти, диверсантти, шпионти æма
æндæрти туххæй. Æз уотæ гъуди
кæнун, æма нур алци дæр лæдæрд
æй, нури фудгæнгутæ æма дивер-
сантгæ, цийфæнди турусай ауон ку
кæнонцæ сæхе, троцкистон уа æви
бухаринон, уæддæр косгути змæлди
рагæй нæбал æнцæ политикон тагæ
æма уонæй ке рауадæй æнæприн-
ципон æма æнæидейон профессион
фудгæнгутæ, диверсантти, шпионти,
лæгмартти бандæ. Лæдæрд æй е
дæр, æма еци господати, куд косæг
къласи знегтæ, куд нæ бæстæбæл
гадзирахаттæйцæугутæ, уотæ æгъ-
атирæй дæрæн æма бундзарæй
исафун ке гъæудзæнæй. Е бæлвурд
æй æма ибæл изолдæр тæрхонтæ
нæбал гъæуи», («Пролетарий Осе-
тии», 1937 анзи 2 апрель). 18 апрель
ба аци газети Ф. Белоусов фин-
ста: «Берæ рæстæги дæргъи Цæгат
Иристони советон финсугти Цæдеси
правлений бæстæ зманстонцæ æх-
сист троцкисттæ Фæрнион, Дзеси-
фурт, адæми знегтæ, буржуазон
националисттæ Къосирати С., Абай-
ти Ш. Уони æнæмæтæ правлени, æ
сæрдар æмбал Боцити Б. нæ раргон
кодта, фал бæронн организаци-
тæ...» Троцкист Фæрнион «комму-
нистти, æригон райдайгæ авторти
уадзимистæ къæхти буни кодта...»

Аци газет 1 майгæй фæстæмæ
хундтæй «Социалистическая Осе-
тия». Æ ном райивта, æ уагæ – нæ.
9 майи ами мухур æрцудæй финсугти
æмбурди туххæй игъосункæнунаг.
Æмбурди «Рæстдзинад»-и нæуæг
редактор Галати С. загъта:

– Сауæнгæ фæстаг бæнтти
уæнгæ финсугти Цæдеси сæйраг-
дæр позицитæ ахæстонцæ буржуа-
зон националист Къосирати, уæдта
троцкисттæ Фæрнион æма Дзеси-
фурт. Сæ рæвдауæн æвдæнæ ис-
сæй Хонсар Иристони журнал, æ
редактор буржуазон националист
Бекъой-фурт кæмæн æй, е. Фæр-
нион æма Дзеси-фурт литератури
архайдтонцæ «Малусæг»-и турусай
буни – буржуазон-националистон
контрреволюций турусай буни.
Кæддæр буржуазон националист
Къосирати Сæрмæт æма троцкист
Къоста Фæрнион кæрæдзæбæл сæ
сæтæ калунагæй нæ аурстонцæ, фал
си 1934 анзи е феронх æй æма фин-
сугти Цæдесмæ бабурнмæ кæрæд-
земæн агъаз кодтонцæ. Басæттун
ибæл гъæуи, кæмидæрти æз дæр
фудгин дæн...

сирати, троцкистон бандиттæ Дзеси-
фурт, Мартиросов, Дзасохи-фурт,
Дарчий-фурт, Дзагури-фурти хæццæ
еумæ кодтонцæ фудгæнгутти куст...
Троцкистон-бухаринон шпионтæ
минкъий фидбилизтæ не 'рхастонцæ,
минкъий цъумур миутæ нæ фæккод-
тонцæ финсугти Цæдеси дæр. Со-
ветон финсугти правлений фудæй
архайдтонцæ Фæрнион æма Дзеси-
фурт, буржуазон националисттæ
Къосирати æма Абайти Шамил. Еугур
еци знегтæбæл сæ армæ дардтон-
цæ Галай-фурт æма Боцити Барон.
Финсугти Цæдеси иуонг Нигер æл-
пæлдтæй троцкист Дзеси-фуртæй,
аци æлгъистаг знаги исхуфта «хуæ-
дæрти æхсæн хуæздæр финсæг», –
финста æнæном автор газет «Соци-
алистическая Осетия»-и 18 сентябри.
Дууæ боней фæсте бабæй нæуæгæй:
«Буржуазон националисттæ, ирон

ниони исхуфта «гермайнаг-фаши-
стон шпионтæ» – («СО», 3 июль).
Фал нæмæ е дæр уойбæрцæбæл
цæмæдесаг нæ кæсуй, уомæн æма
æндæр царциатæ дæр цудæй уæди
рæстæги: беретæ сæ амæттæгти
халæ рахуардтонцæ.

Газет «Социалистическая Осе-
тия» 21 декабри ниммухур кодта Ше-
стаков С.Д. уац «Цитгин Сталин куд
ахур кæнуй, уотæ косæн». Е дæрæн-
тæ кæнунбæл æгириддæр нæ ау-
æрдуй: «... Райсæн фронти (гъома,
идеологон – Т.Ю.) уæхæн хай, куд
литатурæ æма мухур. Еци ахсгиаг
хай адæми знегтæ берæ рæстæги
дæргъи равардтонцæ æлхæди хузи
буржуазон-националистон фæсд-
зæуинтæн, етæ ами исаразтонцæ
буржуазон-националистон пропаган-
дæ... Аци хайи буржуазон-наци-
оналистон фæсдзæуинтæ, тæккæ

Фæрниати Солтий фурт Къостайæн
фехсуни тæрхон рахастонцæ æма 'й
дууæ боней фæсте фехстонцæ.

Газет «Социалистическая Осе-
тия» 20 декабри финста, зæгъгæ,
падзахади æдасдзийнади хестæр
лейтенант Шестаков С.Д. æй «бæгъ-
атæр чекист, партий еузæрдион иу-
онг, социализми бæсти æууæндгин
хъæболоæ, æ цитгин кустæн æхе ка
иснионд кодта, уæхæн». 24-аг дека-
бри ба газет нæуæгæй игъосун кодта,
зæгъгæ, Шестаков æма е 'мбæлттæй
еуцалдæрæмæн лæвæрд æрцудæй
Сурх Стъалуи ордентæ – «фæн-
зуйнагæй, сæхебæл æнауæрдгæй
падзахадон ихæс ке исæнхæст код-
тонцæ», уой туххæй. Рацæудзæнæй
ма еуминкъий рæстæг, уæдта Ше-
стаков исудзæнæй Медгъуддæгугти
адæмон комиссари хуæдæйивæг
æма Цæгат Иристони АССР Сæйраг
Совети депутат. Уæдмæ 1939 анзи
27 августа нæуæг игъосункæнунаг:
«Партий Цæгат Иристони обкоми
бюрой унаффæмæ гæсгæ партий
рæнгитæй гæлст æрцудæнцæ...
Самуил Дмитриевич Шестаков куд
адæми знаг». Уæдта, æвуд адæми ке
исафта, уой туххæй ин æхе дæр фех-
сдзæнæнцæ.

«ДИДИНÆГ БАМПЫЛДИС МАЛЫ ЦУР, НАЛ УЫД ЙÆ КОЙ ДÆР, ЙÆ ХЪÆР...»

Зæронд Солтий æ фурти тух-
хæй кумæ нæ цудæй, ке нæ фарста,
фал ин аллирауæну дæр дзурдтон-
цæ, æ гъуддæгутаемæ ин нæуæгæй
æркæсун нецæмæн гъæуи, раст
тæрхон ин искодтонцæ, зæгъгæ. Е ба
æууæндтæй æ фурти дзурдтæбæл,
æрахагæсуни размæ ин ке загъта,
уонæбæл: «Мæн туххæй газетти ци
финсунцæ, е раст нæй. Ма сæбæл
æууæндæ». Фæстагмæ Солтийæн
загътонцæ, Къоста ахæстдони фæс-
сæйгæ 'й æма рамардæй, зæгъгæ.
50-аг æнзти, Къубалти Александр,
Æрнигони æма æндæрти нæмттæ
кæдзос кæнун ку райдæдтонцæ, уæд
Солтий дæр республики прокурор
Климентьевмæ æ гъаст бахаста. Е
ба Сæйраг тæрхондони Президиум-
мæ ниффинста: «... Фæрниати Къо-
стай зулун кодтонцæ æвдесæнтæ
Неткачев В.Ф., Мамити Г.А., Мамити
М.Т., Ловки Н.Г., Собесский Д.А., Ко-
шелев И.С., Гæмæхарти А.М., Рай-
ков М.И. æма Лекти М.Г. дзурдтæмæ
гæсгæ. Фал аци æвдесæнти дзурдтæ
Фæрниони антисоветон архайдбæл
дзорæг нæ 'нцæ, уомæн æма си, ка
баруагæс уа, еунæг уæхæн æвдес-
æн дæр нæййес, Фæрнион антисо-
ветон агитаци куд кодта, уомæн.

Ахæстдони ку дзурдта, Ири-
стони хуæздæр лæгги æхсунцæ,
зæгъгæ, – Бутати Хъ, Къосирати С.,
Бархъти Г., Тогойти Д. æма æн-
дæртæй, уæд е антисоветон агитаци
нæй, уомæн æма еци адæм еугу-
рæйдæр реабилитацигонд æнцæ,
æвудæй син тæрхонгонд ке 'рцудæй,
уой туххæй.

... Æ гъуддаги æгириддæр уæ-
хæн æрмæг нæййес, Фæрнион на-
ционалистон къуар исаразта æма
е литературон косгути 'хсæн кон-
трреволюцион куст кодта, зæгъгæ,
уобæл ка дзоруй. Æ гъуддаг æв-
зурст цудæй, уголовон-процессуа-
лон кодекси домæнтæ гумери хузи
ихалгæй».

Цæгат Иристони Сæйраг тæр-
хондони Президиум 1958 анзи 6
мартъий Фæрниати Солтийи фурт
Къостай туххæй тæрхон райивта,
æ архайди фудракондæй ке неци
адтæй, уой бундорбæл.

Иристони финсугти къуар польшаг æма советон финсæг Бруно Ясенскийи хæццæ Дзæуæгигъ-
æуи 1934 анзи августы фембæлди рæстæг (галуæрдигæй рахесæрдæмæ): ФÆРНИАТИ Къоста,
Бруно ЯСЕНСКИЙ, ХЪУЛАТИ Верæ, НИГЕР, КЪОСИРАТИ Сæрмæт, ДЗЕСТИ Кудзæг, ЯСЕНСКАЯ.

«ЧИ 'МБÆРСТА ЦАРДЫ ÆГЪДÆУТТÆ? ЧИ ЗЫДТА АДÆМОН УАГ?»

Фæрнион, Кудзæг, Æрнигон,
Сæрмæт уæдмæ ахæстдони бад-
тæнцæ, фал сæ уæддæр уобæл
нæ уагътонцæ, мухури сæ фудкой
нæ сабур кодта: «Советон финсугти
устур ихæс» 1937 анзи «Мах дуг»-и
æртиккаг номери раздзурд, циуа-
вæрдæр Губеи уац («Социалисти-
ческая Осетия», 19 июни), ами ма
Галати С. уац 16 июли...

Сахари дуккаг партконферен-
ций горкоми секретарь Шарикян æ
дзуаппон доклады Къосирати Сæр-
мæти, Фæрнион Къостай æма Дзе-
сти Кудзæги исхуфта «троцкистон
æнаккæгтæ, знегтæ», областон
9-аг партконференций резолюций
Сæрмæт æма Фæрниони рахуадтон-
цæ «гермайнаг-фашистон шпион-
тæ» («Социалистическая Осетия»,
1937 анзи 22 майи æма 26 июни).

Цæгат Иристони АССР-и Сæй-
раг тæрхондонæ 1937 анзи 7 августа
Фæрнионæн истæрхон кодта 7 анзи
ахæстдони фæббадун. 27-аг авгу-
сти 1937 анзи «Æртей» унаффæмæ
гæсгæ фехстонцæ Къосирати Сæр-
мæти, ахæстдони бадтæй Къоста
Фæрнион, фал сæ уæддæр æнцад
нæ уагътонцæ.

«Буржуазон националист Къо-

адæми знегтæ сæ къохтæмæ феде-
рæй æрбайстонцæ идеологон фрон-
ти ахсгиаг хай, рауагъдади гъуддаг.
... Ами дзæвгарæ рæстæги редактор-
тæ æма тæлмацгæнгутæ сæхе искод-
тонцæ Къосирати, Фæрнион, Тогузи-
фурт æма æндæртæ. Еци цъамар
æнаккæгтæ еугур мадзæлттæй дæр
архайдтонцæ, цæмæй мухури кон-
трреволюцион хæлæфæй финст уад-
зимистæ уадзонцæ. Уотæ рауадæй
сæ гъуддаг ирон адæми уæйæгæнгутæ,
фашистти фарсхуæцгутæ Къо-
сирати, Дзеси-фурт, Фæрнион æма
æндæрти «уадзимистæн... Буржуа-
зон националисттæ, ирон адæмбæл
гадзирахаттæйцæугутæ Къосирати,
Фæрнион, Дзеси-фурт æма æндæртæ
сæхецæн рауагъдади гъар фусун
уомæн иссирдтонцæ, æма уони фарс
хуæстæнцæ æма сæ гъæуи кодтон-
цæ АЕК (б) П Цæгат Иристони обкоми
раздæри секретаргæ», – финста ци-
уавæрдæр М. Никитин. Уой æвзагæй
дзурдта æнæном автор дæр æ уац
«Финсугти рæнгитæ исхæдзос кæ-
нæн буржуазон националисттæй»,
зæгъгæ, уоми. («Социалистическая
Осетия», 1937 анзи 24 сентябрь).

Тогойти Данели дæр æрахаг-
стонцæ, зæгъгæ, Фæрнион ку фегъ-
уоста ахæстдони, уæд уотæ бакодта:
« Цитæ цæуи, цитæ? Иристони ху-
æздæр адæми æхсунцæ...» Данел
æхуæдæг ба æ уац «Возрожденная
Осетия»-и Къосирати æма Фæр-

фиццæдæр ба уæхæн реакцион бур-
жуазон националист, куд Къосирати,
Иристони советон финсугти Цæдес,
зæгъгæ, уæхæн кустуати ауон иса-
разтонцæ литератури адæми знег-
ти филиал... Ецирдигæй Фæрнион,
Дзеси-фурт, Малити Г., Тогузи-фурт
æма иннетæ сæхуæдтæ дæр фагæ
æнцæ – етæ нæ фæллойнæгæнгутти
«исамондгун» кодтонцæ уæхæн
«шедевертæй», куд «Уади унæр»,
«Фембæлдмæ» æма уотæ идард-
дæр. Аци «скъологонд» фæсæвæди
зундирахаст маргигъæстæ кодта,
литатурæн цæттæ кодта контрре-
волюцион буржуазон-национали-
стон кадртæ... Нæ республики фæл-
лойнæгæнгутти агъазæй пролетарон
диктатури оргæнтæ батухтæнцæ
буржуазон-националистон банди
«рыцæртæбæл», æма сæхеуон
сæхе фæууодзæнæй...»

Шестаков æма Къубалти Алек-
сандри кой дæр кæнуй. Уæдмæ бал
Къосирати Сæрмæт æма Къубалти
Александрæн «сæхеуонтæ сæхе
фæхстонцæ» – æнæ тæрхонæй сæ
фехстонцæ, Дзести Кудзæг æма
Малити Геуæргийæн даргъ æмгъуд-
тæ ахæстдони фæббадунæ тæрхон
искодтонцæ, Фæрнион æма ма Æр-
нигонæн еци уацти фæсте райзадæй
9 æма 15 бони цæрун. 1937 анзи
28 декабри Цæгат Иристони АССР
Медгъуддæгугти адæмон комисса-
риати «Æртей» унаффæмæ гæсгæ

БÆРÆГБОН ИСФЕДАУЙ ХОНÆГИ ЗАГЪДÆЙ: «ДÆ ЗÆРДАГОНТИ ДÆР НÆМÆ РАКÆНÆ!..»

ЦИЙНÆ КÆНИС — УÆД
ЗÆРДЕСТÆ АДÆМИ ХÆЦЦÆ!..

Нарти фæсæвæд Сирдони иселлæг кодтонцæ, гъома, дæ гъог нивгæрдæ — дуйне уæддæр исон ихæлгæ кæндзæнæй æма ма дæ кæми багъæудзæнæй. Сæ хийнæдзийнадæ син куд нæ балæдæрдтæй, фал уæддæр сæ хæццæ исарази æй, сауæнгæ ма 'й фицун дæр æхуæдæг райдæдта. Фæсæвæд ба, цалинмæ фид фица, уæдмæ нæхе расатæг кæнæн, зæгъгæ, сæхе рартайунмæ фæннæхстæр æнцæ. Сæ дарæс ба Сирдони рази ниууагътонцæ. Е син сæ артмæ багæлста... Æма ку æрбаздахтæнцæ, уæд æй фæрсунцæ, нæ дарæс ба кæми 'нцæ, зæгъгæ. Ци 'рцудæй, уой ку базудтонцæ, уæд хъæбæр ратингун æнцæ. Цæмæн бакодтай уотæ? Æма син Сирдон загъта:

— Цæмæн ма уæ гъæунцæ дарæстæ, уæддæр исон дуйне ку ихæлдзæнæй...

Гъе уотæ 'й бæрæгбони гъуддаг дæр? Кæмæндæр æцæгæй дæр, цийнаг фæууы, кæмæндæр ба... Сумахæн ба? Уой исбæлвурд кæнунæн уин, ка 'й зонуй, фæййагъаз уодзæнæнцæ,

мæнæ дæлдæр ци фарстатæ мухур кæнæн, етæ дæр.

1. Бæрæгбони дин сæйрагдæр ци æй?
а) Дæ уарзон æма хеун адæймагугтæн ести лæвæрттæ ракæнун (3);
б) Фадут дин фæууы де 'мгæртти хæццæ дæхе ерхæфсунæн (2);
в) Дæхецæн дин еске æхцæуæн лæвар ку ракæна (1).

2. Бæрæгбæнттæ аразун дæ зæрдæмæ хъæбæрдæр цæуй:

а) Зæрдæн æхцæуæн ке фæууинд фæууы, уони мæхе хæдзарæмæ æрбахонун (3);
б) Ескæми иуазæгуати ун, æнæзонгæ адæм си ку уа, уæддæр (2);
в) Мæхе хæдзари, уой дæр — æнæ иуазгутаг (1).

3. Бæрæгбони дæ зæрдæмæ ци нæ цæуй æма цæмæй истухсис?

а) Бæрæгбонмæ хе цæттæ кæнун: тукæнттæбæл рауайæ-бауайæ, салаттæ кæрдун æма æндæр хуæруйнæгтæ цæттæ кæнун (0);
б) Бæрæгбони фæсте тæбæгътæ æхсун, æфснайун (1);

в) Æгæр тагъд ке фæууы бæрæгбон рæстæг (3).

4. Иуазæгуати дæбæл берæ рацæуй?

а) Иннети хæццæ рацæун уордигæй (3);
б) Уобæл нæ фæссагъæс кæнун, æхсæвæутæй дæр си хаттæй-хатт байзайун (1);
в) Афойнадæбæл рандæ ун, цæмæй ми хæдзари хæцæуттæ ма исгъигæ уонцæ (0).

5. Дæ бон æй игъæлдзæг ун?

а) Æцæг, мæ хуарз кеми ку фæууун, уæд (1);
б) Мæ игъæлдзæгдзийнадæ мин неке бон æй бахъор кæнун (3);
в) Мæ бон цæйбæрцæ фæууы, уомæй фæййархайун, цæмæй маке бахъор кæнун (2).

* * *

Нур ба хатдзæгтæ искæнæн. Ци дзуæппитæ равзурстай, уони фарсмæ къæлæтти ци баллтæ амунд ес, уони банимайæ.

0-5 балли

Бæрæгбæнттæбæл дæ къох исесæ дæ царди.

Æртæрегъæд кæнун дин æнгъезуй... Дæ æнæуой бæнттæ дæ бæрæгбæнттæй нецæмæй хæцæн кæнунцæ. Дæ хæдзарæмæ иуазгутаг æрбахонæ æма син бæрæгбон исаразæ. Дæ къохи бафтуйдзæнæй дæхецæн дæр æма дæ иуазгутаг дæр æхцæуæндзийнадæ исаразун.

6-10 балли

Бæрæгбон дæ зæрди æхцæуæнæй байзайуй.

Къæлиндари цал «сурх бони» ес, уал бæрæгбони ес дæ царди. Сæ разæй æма сæ фæсте бæнттæ дин уоййасæбæл тухстагæй неци æрхæссунцæ.

11-15 балли

Алли бон дæр дин — бæрæгбон!

Ду алкæддæр де 'мбæлттæн цирагъау рохсдæттæг дæ. Дæ сæйрагдæр мæтæ 'й, кумæ исаккаг кæндзæнæ фæццæунмæ. Бæрæгбонмæ æнгъæлмæ кæсун сæр дæ нæ гъæуй. Дæ бон æй хумæтæг бонæй дæр бæрæгбон исаразун.

РАСАГЪÆС КÆНАЙТÆ!..

Фарстатæн се 'мбесæй фулдæребæл раст дзуæппитæ ку раттай, уæд е уой æвдесæн æй, æма дæ зундгиндзийнадæ цæйбæрцæбæл бæрзонддæр æй:

1. Хуæдтолгитæй еристи рæстæг нæ скъæрæги фарсмæ ка фæббадуй?

а) Лоцман. б) Штурман. в) Капитан. г) Тæрхонгæнæг.

2. Европи паддзахæдтæй тæккæ минкыйдæр кæци æй?

а) Монако. б) Сан-Марино. в) Ватикан. г) Лихтенштейн.

3. Федор Достоевскийи номдзуд роман «Братья Карамазовы» Федор Павели фурт Карамазови фурттæй хестæр ка адтæй?

а) Иван. б) Алексей. в) Дмитрий. г) Павел Смердяков.

4. Мæнæ дæлдæр ранимад сахартæй кæци нæййес Уæрæсей?

А) Белозерск. Б) Белогорск. в) Белосопкинск. г) Беломорск.

5. Адæймаги къохи æнгулдзитæй недзаманти кæций нимадтонцæ зæрдæмæ хæстæгдæрбæл?

а) Устур. б) Амонæн. в) Æнæном. г) Кæстæр æнгулдзæ.

6. Хумæтæги тикисæн æ нихтæ цал æнцæ?

в) Цуппæрдæс. б) Æстдæс. в) Æхсæрдæс. г) Инсæй.

7. Номдзуд балхон Александр Македонскийи бæх куд хундтæй?

а) Росинант. б) Пегас. в) Буцефал. г) Гладиатор.

8. Куд нæлгоймаги уæледарæси хай, уотæ галстук фицагидæр кæми фæззиндтæй?

а) Германий. б) Англий. в) Франций. г) Хорватий.

9. Ирон финсгутагæй уотæ ка загъта: «Еске хуарздзийнадæбæл бацийнæ кæнун зин æй, изæди зæрдæ гъæуй уой туххæй...»

а) Къубалти Александр. б) Коцойти Арсен. в) Гæдиати Цомахъ. г) Плити Харитон.

10. Арвæл уаруни фæсте ка фæззиннуй, еци Сослани æнгури цал хузи ес?

а) Авд. б) Фондз. в) Фараст. г) Еуæндæс.

11. Кутемæй ирæзунцæ ананастæ?

а) Бæлæстæбæл. б) Къотæртæбæл. в) Зæнхи хурфи. г) Зæнхæбæл.

* * *

Раст дзуæппитæ нæ газети 41-аг номери мухургонд фарстатæн.

1. Пураса. 2. Эльбрус. 3. Клавдия. 4. Тюльпан. 5. Алмаси. 6. Марлен Дмитрих. 7. 1924 анзи. 8. Уруймæгти Харитон. 9. 1938 анзи.

СПРОСИЛИ ЯШКУ: «КАК ЖИЗНЬ?..» И ОН СКРОМНО ОТВЕТИЛ: «СОКРАЩАЕТСЯ...»

* * *
Слушай, у тебя волосы выглядят, как будто это парик.
— Так это парик и есть.

* * *
«Медленно работающая стенографистка-машинистка ищет заикающегося руководителя».

* * *
— Официант! Я заказывал суп и жареную рыбу. Почему вы принесли сперва рыбу, а не суп, как полагается?

— Повар сказал, что эта рыба уже не может больше ждать.

* * *

Труд из обезьяны сделал человека. Алкоголь вернул все на свои места.

* * *
— У нас на заводе есть примета: если главный инженер кричит — значит, опять собрали не трактор.

— А что собрали?
— А что кричит — то и собрали.

* * *
— Ваш муж работает?
— Да, на ликеро-водочном заводе, уже третий месяц.
— И ему там нравится?
— Не знаю, он пока еще не приходил домой.

Хороший праздник - "8 марта". Жаль кончается быстро...

Дигорæ

Республикон дзиллон æхсæнадон-политикон газет «Дигорæ».
Сæйраг редактор: САКЪИТИ Бариси фурт Эльбрус.

Газет исаразæг æма уадзæг:
РЦИ-Аланий мухури æма дзиллон коммунистти гъуддæгити фæдбæл Комитет.
362003, РЦИ-Алани, г. Дзауæгигъæу, Димитрови гъæунгæ, 2.

Редакций адрес: 362015 РЦИ-Алани, г. Дзауæгигъæу, Къостай номбæл проспект, 11, 6-аг уæлладзуг.
Тел.: 25-22-56 (факс), 55-08-16; 25-93-00.
E-mail: gazeta-digora@inbox.ru.
Нæ газети сайт: http://gazeta-digora.ru.

Газет регистрационд æй бастдзийнади, хабархæссæг технологитæ æма дзиллон коммунистти сфери Федералон служби Управлений РЦИ-Аланий. Рег. номер ПИ №ТУ15-00141, 2017 анзи 14 апрели. Газет мухургонд æрцудæй АБЕ «Рауагъдадæ «Хонсайраг регион»-и. 357600, г. Эссентуки, гъæунгæ Никольская, 5а.

Газет цæуй къуæре еу хатт — геуæргибони.
Рафинсуни индекс: 73946.
Тираж 650. Заказ № 2414.
Мухурмæ гъæуама финст æрцауа — 17.00; 07.11.2023.
Мухурмæ финст æрцудæй — 17.00; 07.11.2023.

Нæ газетæй ист æрмагæй пайда кæнун æнгъезуй, нæ редакций аразийæй. Уæдта гъæуама бæрæгтонд уа, нæ газетæй ист ке æй, е.
Финстæгутаг, къохифинститæ, хуздæн рецензи нæ дæттæн, уæдта сæ автортæмæ дæр фæстæмæ не 'рветæн.
Газети ци æрмагутагæ рацауа, уонæбæл бæрзондзийнадæ хæссунцæ сæ автортæ.